

Motion till riksdagen

1989/90:Ju712

av Hans Göran Franck m.fl. (s)

Reglerna om restriktioner för häktade

I lag (1976:371) om behandlingen av häktade och anhållna m.fl. anges inledningsvis att "Den som är häktad på grund av misstanke om brott eller av annan anledning får ej underkastas mera omfattande inskränkningar i sin frihet än som påkallats av ändamålet med häktningen samt ordning och säkerhet..." (1 §).

Varje år häktas ca. 11000 personer som misstänkta för brott. Häktning beslutas av domstol efter framställning av åklagare. Så sent som i april 1988 har reglerna för häktning skärpts såtillvida att åklagares häktningsframställning måste prövas av domstol senast inom fyra dagar efter det att en person berövats friheten som misstänkt för brott. När denna fråga prövades i Europadomstolen, en prövning som föranledde den senaste ändringen av det aktuella lagrummet, var det direkt avgörande att ett så tungt ingripande, som ett frihetsberövande utgör, bör beslutas av domstol så snart som möjligt.

I 16 § Lag om behandling av häktade och anhållna m.fl. ges åklagare möjlighet att besluta om vissa inskränkningar i den häktades möjligheter att ta emot besök, telefonera, skriva och mottaga brev, följa massmedia m.m.

Detta innebär främst ett allvarligt intrång i den häktades integritet och kan sägas utgöra ett anmärkningsvärt undantag från huvudregeln i 1 §.

Av de häktade underkastas enligt uppgift ungefär 50 % restriktioner av detta slag. En merpart av de häktade är misstänkta för tillgreppsbrott av mera okomplicerad natur eller mindre våldsbrott och häktas p.g.a. risken att de skall undandra sig lagföring eller fortsätta med sin brottsliga verksamhet. För de flesta häktade gäller således att syftet med häktningen torde vara tillgodosett enbart genom frihetsberövandet, arten av deras brottslighet är sådan att de oavsett eventuella restriktioner knappast har möjlighet att fortsätta densamma.

Av rättssäkerhetsskäl, om icke av samma tyngd som frågor om själva frihetsberövandet men med ett principiellt likartat resonemang, bör också frågan om restriktioner under pågående häktesvistelse avgöras av domstol, lämpligen i samband med beslut om häktning. För att – även om domstol beslutar om restriktioner – dessa icke skall bestå under längre tid än vad som erfordras i det enskilda fallet, bör lagrummet utformas så att åklagare ges möjlighet att häva sådana restriktioner. I övrigt bör frågan om restriktioner prövas vid de tillfällen en domstol omprövar häktningsbeslutet.

Hemställen

Mot. 1989/90

Ju712

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av förändringar i reglerna om restriktioner för häktade.

Stockholm den 17 januari 1990

Hans Göran Franck (s)

Stig Gustafsson (s)

Sverre Palm (s)

Anita Johansson (s)

Åke Gustavsson (s)

Evert Svensson (s)